Sprawozdanie z uroczystości obchodów 85 rocznicy I masowej Zsyłki na Sybir w dniu 9.02.2025 we Wrocławiu Złotnikach

W tym roku tą bolesną rocznicę uczczono przy niezwykłym znaku pamięci we wrocławskich **Złotnikach** w kościele **pw. Najświętszej Maryi Panny Różańcowej** i przy **Ołtarzu Polowym Matki Bożej Królowej Polski** przy ul. Wielkopolskiej 3/5

Część I godz.11
odbyła się w kościele gdzie po wprowadzeniu pocztów sztandarowych została odprawiona Msza Święta z ceremoniałem wojskowym, koncelebrowana przez trzech kapłanów:ks dr Jerzego **Żytowieckiego**,ks.dr **Wojciecha Tokarza** oraz gospodarza tutejszej parafii ks. proboszcza **Andrzeja Pańczaka**. Homilię wygłosił ks **Żytowiecki** w oparciu o ewangelię **św. Łukasza** o cudownym połowie ryb. Po błogosławieństwie i wyprowadzeniu sztandarów uczestnicy uroczystości udali się na zewnątrz pod Ołtarz Polowy Matki Bożej Królowej Polski.

Część II godz 12.00

Po wprowadzeniu kompanii honorowej WP i pocztów sztandarowych przy muzycznej oprawie Orkiestry Komendy Wojewódzkiej Policji i odśpiewaniu **Hymnu Państwowego** rozpoczęła się uroczystość patriotyczna, której przewodniczył p.**Marek Kosendiak** z Ośrodka Pamięć i Przyszłosc

Na wstępie przywitał **Pana Ministra,Zastępcę Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Michała Syskę** oraz towarzyszącego mu p**. pułkownika Adama Kunickiego.**

Następnie kolejno witał:
-wiceprezydenta Wrocławia p. **Michała Młyńczaka**
-księży kapelanów modlących w intencji zamęczonych **Sybiraków**
-uczestnika Powstania Warszawskiego p. **Stanisława Wołczańskiego** i Prezesa Związku Armii Krajowej prof. **Stanisława Ułaszewskiego**
-dowódcę Garnizonu Wrocław **p. gen.Marka Brzezichę** wraz z towarzyszącymi oficerami WP
-dowódcę 16 Brygady Obrony Terytorialnej p.płk **Edwarda Chyłę**
-przedstawiciela komendanta 4 Wojskowego Szpitala Wojskowego p. płk **Mirosława Herbę**
-żołnierzy z Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych na czele z p**. płk Arturem Marcinkowskim**,którzy zabezpieczali naszą uroczystość
Zastępcę komendanta Wojewódzkiego Policji p.Inspektora **Krzysztofa Kumoszka** wraz z **Orkiestrą Komendy Wojewódzkiej Policji**
-p.dyrektor Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego **Dorotę Feliks**
-przedstawicielkę Wrocławskiego Oddziału IPN p**.Kamilę Jasińską**
-burmistrza Oławy p**.Tomasz Frischmana z małżonką**
-Radnego Sejmiku Wojewódzkiego **p.Tytusa Czartoryskiego**
-starszą wizytator z Kuratorium p**.Krystynę Kaczorowską** wraz z nauczycielami i uczniami
-delegację Związku Sybiraków III RP z p**.Alicją Kluze**
-prezeskę Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru **p.Antoninę Kużaj**
-prezeskę Stowarzyszenia Rodzina Katyńska p**.Teresę Gwarę**
-dyrektora Szkoły im Zesłańców Sybiru p.**Leszka Wesołowskiego** wraz z pocztem sztandarowym
-p.dyrektor szkoły im.gen Andersa **Magdalenę Młodożeniak**
-p.dyrektor **Katarzynę Osieleniec Moszczyńską**
-prezesa stowarzyszenia Kołomyjan Pokuci**e p.Ryszarda Saszyńskiego**
-h**m.Joannę Nogę** wraz z pocztem sztandarowym ZHP powiatu trzebnickiego
-wszystkich przybyłych Sybiraków i tutejszych parafian.

Po powitaniu nastąpiły wystąpienia okolicznościowe. Jako pierwszy zabrał głos Prezes Związku Sybiraków Oddziału Wrocławskiego **Ryszard Janosz .**Podziękował wszystkim zebranym za przybycie i nawiązał do 85 rocznicy pierwszej na tak masową skalę wywózki naszych rodaków na nieludzką ziemię gdzie pozostało ponad trzysta bezimiennych grobów naszych najbliższych. Ocalone pozbawione dzieciństwa dzieci zawdzięczają życie bohaterskim Matkom. Gdy udało się przyjechać do wymarzonej Polski ,tymi samymi wagonami na Sybir wywożono żołnierzy AK i innych organizacji zbrojnych. Nie mogliśmy mówić o zesłaniu przez lata. Dopiero na fali demokratycznych przemian reaktywowaliśmy założony w 1928 roku Związek Sybiraków.
Na Dolnym Śląsku budowaliśmy nowe życie,zdobywaliśmy wykształcenie i pracowaliśmy.

Głównym zadaniem Związku stało się utrwalenie pamięci o zesłaniach. Zbudowaliśmy na terenie całego kraju setki **Znaków Pamięci.** W każdym miasteczku,gminie jest pomnik,obelisk lub tablica informująca o zbrodniach dokonanych przez bolszewików na Polakach. Mamy już coraz mniej sił,ale dopóki możemy będziemy dawać świadectwo historii.

Następnym mówcą był pan Minister **Michał Syska Zastępca Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych**

Podkreślił jak ważne jest kultywowanie pamięci o zesłaniach w następnych pokoleniach. 85 lat temu dla kilku tysięcy Polaków zawalił się świat. Zostali pozbawieni oni dorobku swojego życia,skazani na niepewność a wielu na śmierć. Cieszy obecność młodzieży na tej uroczystości.
Następnie głos zabrał wiceprezydent Wrocławia p**.Michał Młyńczak** nawiązując do tragicznej rocznicy i związanych z tym cierpień naszych rodaków.
Przedstawicielka **IPN Kamilla Jasińska** zwróciła uwagę na sybirackie **znaki pamięci**,które są nie tylko upamiętnieniem ale także dziękczynieniem i przestrogą. Pokazała wyjątkowe miejsce przy którym byliśmy zgromadzeni tj przy **Kaplicy Narodowej z Ołtarzem Matki Bożej Królowej Polski** .Jest to niezwykłe miejsce gdzie znajduje się wiele artefaktów przypominających trudną historię naszego narodu jak przykładowo Krzyż z nieistniejącego polskiego cmentarza na Wołyniu. Wyjątkowym miejscem są balaski ,które są właściwie katakumbami mieszczącymi kilkadziesiąt urn z ziemią pochodzącą z różnych miejsc kaźni. Jest także grudka ziemi pobrana z mogiły polskiego zesłańca . Płyta upamiętniająca Sybiraków umieszczona jest na ścieżce historii wiodąca od wejścia do ołtarza. Ważne jest aby miejsce pamięci żyło i spełniało funkcję nie tylko memoratywną ale też i edukacyjną.

Na zakończenie głos zabrał Burmistrz Oławy **p. Tomasz Frischman.** Podziękował za zaproszenie i wyraził zadowolenie że mógł uczestniczyć w tak podniosłej uroczystości.

Kolejnym punktem programu było wręczenie odznaczeń zasłużonym dla Związku Sybiraków:
Postanowieniem Prezesa Zarządu Głównego **Odznaką Honorową Sybiraka** udekorowano:
p. pułkownika **Edwarda Chyłę** oraz p**.Jana Sierszyńskiego.**

Natomiast **Złotą Odznakę Honorową za Zasługi dla Związku Sybiraków** otrzymali panowie:
Stanisław Gołaszewski,Ryszard Tarnowski,Marian Pacholak,Bartosz Michał Sobiesiak, Ryszard Saczyński i Przemysław Łazarowicz.
Na zakończenie tej części prezes Związku Sybiraków Wrocław-Fabryczna **Antoni Tunkiewicz** wręczył **Medal Pamięci Zesłańcom Sybiru** p.Ministrowi **Michałowi Sysce.**
Po wyróżnieniach nastąpiła modlitwa ekumeniczna,którą poprowadził **ks.Andrzej Pańczak ,**a po niej przejmujący **Apel Pamięci i Salwa Honorowa** ku czci wszystkich ofiar **Golgoty Wschodu**.

Dalszym punktem programu uroczystości było składanie kwiatów na Ołtarzu Polowym Matki Bożej Królowej Polski.

Kolejność składania wieńców i wiązanek była następująca:

-wieniec od Związku Sybiraków -**Ryszard Janosz** i,**Nijola Stankiewicz** i p.**Alicja Kluza** z ZS III RP

-wieniec Szefa UDSKiOR -p.Minister **Michał Syska** Zastępca Szefa Urzędu

-kwiaty od Prezydenta Wrocławia p**.Michał Młyńczak** wiceprezydent Wrocławia

-wieniec od żołnierzy Garnizonu Wrocław składa p.gen **Marek Brzezicha** w asyście oficerów WP

-kwiaty od Policji złożył Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji p.inspektor **Krzysztof Kumoszka** z funkcjonariuszami

-w imieniu Dyrektora IPN oddział we Wrocławiu kwiaty złożyła p.**Kamilla Jasińska**

- Burmistrz Oławy p**.Tomasz Frischman**

-Radny Sejmiku Wojewódzkiego p.**Tytus Czartoryski**

-w imieniu Dolnośląskiej Kurator Oświaty kwiaty złożyła p.**Krystyna Kaczorowska**

-Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 71 im. Zesłańców Sybiru p. **Leszek Wesołowski**

-Harcerze ZHP z Hufca Powiatu Trzebnickiego z p. hm J**oanną Nogą.**

-pozostałe delegacje

Uroczystość powoli dobiegła końca. Orkiestra Policyjna zagrała **Pieśń Reprezentacyjną Wojska Polskiego** ,a żołnierze ją odśpiewali. Na zakończenie odtworzono i odśpiewano **Hymn Sybiraków.** Poczty sztandarowe ,kompania honorowa WP wraz z orkiestrą odmaszerowała z miejsca uroczystości. Na nieco zmarzniętych gości czekała pyszna zupa gulaszowa oraz kawa,herbata i ciasto w kawiarni **Kana.**

Uroczystość została objęta Patronatem Wojewody Dolnoślaskiego, Marszałka Województwa Dolnośląskiego,Prezydenta Wrocławia i Prezesa Zarządu Głównego Związku Sybiraków.

Sporządziła Nijola Stankiewicz-Latosik 11.02.2025